

ION T. TARNAVSCHI — UN PROFESOR COMPLET

M. ANDREI, GH. DIHORU

Participarea celor mai cunoscuți botaniști români la întâlnirea consacrată marcării a 80 de ani de la nașterea Prof. I. T. Tarnavschi face dovada stimei și afecțiunii de care se bucură sărbătoritul octogenar.

Ceea ce au prețuit, în primul rînd, botaniștii și ceea ce a condus apoi la o admirație unanimă din partea tuturor celor ce l-au cunoscut, a fost etica vieții sale: întreaga sa viață a fost consacrată exclusiv muncii. Viața aceasta modestă, discretă, plină de generozitate, sprijinită pe o pregătire de specialitate de înaltă performanță a transformat laboratorul condus de domnia sa într-un centru de pregătire științifică în citologie, embriologie, morfologie, morfogenetică și palinologie.

Așa se face că timp de peste 40 de ani cît a ilustrat disciplina de Morfologia plantelor prof. I. T. Tarnavschi a reușit să creeze în jurul său o atmosferă de emulație științifică și să fie înconjurat și urmărit de studenții și colaboratorii săi cu cel mai viu interes.

Deși programul didactic nu-i pretindea prezența decît în una sau două zile pe săptămîină, profesorul era totuși zilnic în laborator, mod de muncă ce și-l păstrează și astăzi. Întotdeauna, ca și astăzi, masa de lucru a profesorului era încărcată cu diferite cărți de specialitate, manuscrise, materiale diverse care își așteptau rîndul să fie citite, recitite, și definitivitate. În această atmosferă a lucrat și nu s-a simțit sau declarat nici o dată deranjat de cei ce-l solicitau: o întrebare, un sfat, o indicație bibliografică, un ajutor profesional sau material. Uneori era un „du-te vino“ la profesor în laborator. Era solicitat ori unde era întîlnit, la laborator, pe coridoare, pe aleile Grădinii Botanice și niciodată, pe nimeni n-a ocolit.

Prin inteligența sa scilicet, prin intuiția și puterea de deducție a știut să se acordeze perfect la realitățile concrete. Munca i-a fost titanică. A slujit cu devotament și pasiune peste 4 decenii. Ani de zile cît am stat alături, nu l-am putut surprinde niciodată supărat, obosit, făcînd ceva în grabă sau improvizînd. Totdeauna a avut timp suficient pentru toate îndatoririle de cadru didactic și cercetător științific. „Ziua de lucru are 24 ore“ îi plăcea să spună adesea. El a făcut un cult din muncă. A muncit enorm și fără răgaz. Nu numai că a muncit, dar nu pregeta de a

îndemna și pe cei de lângă el s-o facă, prin exemplul concret. Nu l-am auzit niciodată întrebându-ne : unde ai fost, de ce ai venit la ora aceasta ? Dar totdeauna : ce ai mai realizat, ce ai pe masa de lucru acum ? Îndemnurile sale se simțeau pretutindeni, dar nimeni nu se întreba ce muncă istovitoare întreținea izvorul acelor continue îndemnuri. Astăzi când facem bilanțul provizoriu al activității prof. Ion. T. Tarnavschi această muncă ne uimește.

Cursurile profesorului temeinic documentate, care dezvăluiau tainele celulei și ale structurilor plantelor au fost urmărite de multe generații de studenți, azi profesori sau cercetători științifici.

Prin glasul și scrisul său a trezit în sufletul studenților și colaboratorilor săi pasiunea pentru studiul plantelor. Răbdarea sa în căutarea adevărurilor științifice, modul în care știa să-și apropie pe cei din jurul lui, i-au asigurat profesorului I. T. Tarnavschi un loc de cinste între cei mai mari botaniști ai țării.

El a știut ca nimeni altul să inoculeze în mintea interlocutorilor săi, a celor din preajma sa dragostea de muncă, de pregătire temeinică prin forțe proprii. Ne aducem aminte de explicațiile date la solicitările noastre, terminate de fiecare dată cu trimiteri precise la sursele bibliografice. Ne amintim de asemenea de generozitatea cu care ne pune la dispoziție biblioteca sa personală, ustensilele, coloranți ș.a. „Ia cartea din raft, folosește-o și pune-o la loc” era îndemnul cel mai frecvent și cel mai stimulator de care am beneficiat și beneficiem, noi, cei din jurul său, precum și cei de la alte instituții.

Caracter hotărât, minte ageră, și-a păstrat demnitatea personală, ascultându-i pe toți, dar păstrând totul pentru sine, ca într-un seif bine controlat și reglat.

Printre altele, discreția, generozitatea, exemplul personal de om total dăruit muncii, o dăruire cu sacrificii personale, ne-au rămas de la profesorul nostru, cu obligația neimpusă dar subînțeleasă, de a le transmite mai departe celor ce ne vor urma.

Stima și autoritatea de care s-a bucurat printre colegii săi l-au ridicat la demnitatea de șef de catedră, director al Grădinii botanice, decan al facultății de biologie, președinte al secției de Botanică a S.S.B., vicepreședinte al S.S.B., membru al diferitelor colective de redacție din țară și străinătate.

Ca și alți colegi de disciplină l-am însoțit pe profesor de multe ori pe teren. Am învățat multe, printre altele și cum se colectează și cum se fixează materialul vegetal, pentru cercetări citologice, ce trebuie să conțină trusa de teren, pentru că în acest caz ca și în toate celelalte de altfel, Profesorul nu făcea improvizații și nu se grăbea.

Personalitate de o ținută morală aleasă, dascăl și prieten al tinerilor, iubitor al naturii și științei continuă să fie și astăzi un mentor care ne îndeamnă la muncă.

În calitate de foști studenți și mai apoi, de colaboratori ne considerăm niște norocoși ai momentului marcat de bunăvoința și înțelegerea Prof. I. T. Tarnavschi de a ne fi potolit setea de cunoaștere cu câte o carte pe care ne-o doream în prima vacanță studentescă. Cine știe, poate aceea a fost perioada în care am crezut că am putea să devenim bota-

niști ! Dar mai puțin trecătoare și mai bine cunoscută decât activitatea de dascăl este opera lui științifică. Într-adevăr faima profesorului, oricât talent, oricât erudism ar include, durează cât elevii i-o păstrează în suflet și rămîne apoi ca o amintire din ce în ce mai ștearsă. Ea se pierde dacă în afară de catedră nu rămîne opera științifică care va dăinui prin veacuri. Ori nemurirea profesorului nostru stă mai ales în activitatea sa științifică.

Oricînd și oriunde i s-a cerut obolul muncii, al priceperii sale profesionale, Prof. I. T. Tarnavschi l-a dat ca și astăzi fără ezitare, fără invidie și fără precupețire, rezervîndu-și ca răsplată mulțumirea datoriei împlinite.

Botanist complet, multilateral pregătit în domeniul vast al acestui complex de discipline care este botanica, a impresionat prin vastitatea cunoștințelor sale, prin generozitate, printr-o putere de muncă uimitoare și o excepțională implicare în rezolvarea obligațiilor asumate.

Cu prilejul împlinirii vîrstei de 80 de ani, foștii studenți, actuali colaboratori, adresează profesorului octogenar tradiționala urare : „la mulți ani și sănătate !“